

De Belgische milieu-industrie

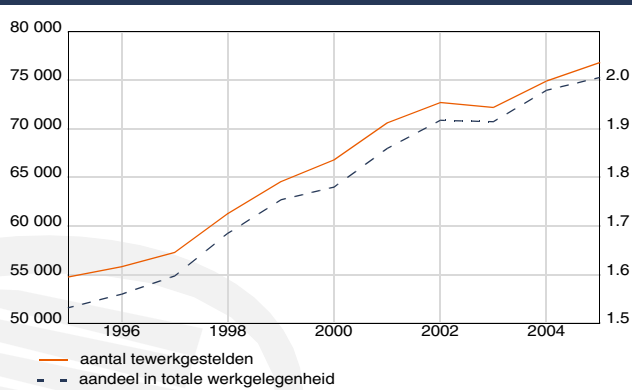
In 10 jaar steeg het aantal bedrijven dat actief is in de Belgische milieu-industrie met 44%. De omzet van de Belgische milieu-industrie steeg met 22%, de werkgelegenheid met 40%. In 2005 zorgde de milieu-industrie voor 77000 banen in België.

Het Federaal Planbureau ondernam een studie om het belang, de samenstelling en de groei van de milieu-industrie in België in kaart te brengen in de periode 1995-2005, in lijn met de door de OESO vastgelegde definitie van deze industrie. Het gaat dus om alle organisaties die goederen en diensten produceren die als specifiek doel hebben het meten, voorkomen, beperken, minimaliseren of herstellen van schade aan het milieu. Hiertoe worden ook die organisaties gerekend die het beperken van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen beogen. In vergelijking met het vorig jaar door het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) gelanceerde concept van de "groene economie", waarbij alle activiteiten die zowel direct als indirect te maken hebben met een meer duurzame wijze van produceren en consumeren als "groene" activiteiten beschouwd worden, gaat het hier bijgevolg om een meer gelimiteerd concept. Wat het inschatten van het belang van de met het milieu gerelateerde activiteiten voor de Belgische economie betreft, dienen onze resultaten dan ook als een ondergrens gezien te worden.

Tussen 1995 en 2005 groeide het aantal organisaties (ondernemingen, verenigingen zonder winstoogmerk, publieke administraties) waarvan kon vastgesteld worden dat ze milieu-activiteiten ontplooiën met 44%. De gezamenlijke omzet van deze milieu-industrie gecorrigeerd voor de inflatie nam tijdens deze periode met 22% toe, terwijl de werkgelegenheid (uitgedrukt in voltijds equivalenten) met 40% steeg. Dit had tot gevolg dat het aandeel van de milieu-industrie in de totale Belgische werkgelegenheid toenam van 1,5% tot 2%, wat overeenstemt met 77000 jobs.

De meerderheid van de organisaties die deel uitmaken van de Belgische milieu-industrie (iets meer dan 60%) zijn klein, in de zin dat ze minder dan 10 personen tewerkstellen. Ruim 30% zijn middelgrote organisaties met 10 tot 99 werknemers. De overige 7% zijn grote organisaties die minstens 100 personen tewerkstellen. Deze grote organisaties zorgden wel voor 60% van de omzet van de milieu-industrie en bijna 70% van de tewerkstelling.

Werkgelegenheid in de milieu-industrie (1995-2005, in voltijds equivalente eenheden, linkerschaal) en aandeel van de milieu-industrie in de totale werkgelegenheid (1995-2005, in %, rechterschaal)

Bron: FPB eigen berekening.

De Belgische milieu-industrie bestaat uit een zeer brede waaier aan ondernemingen en verenigingen. Bijna de helft van alle organisaties uit de Belgische milieu-industrie legde zich toe op de verzameling en behandeling van afval (exclusief afvalwater). Toch leverde dit milieudomein slechts een derde van de totale werkgelegenheid op.

Het meest arbeidsintensieve milieudomein is onderzoek en ontwikkeling, monitoring, engineering en analyse. Dit domein omvat onder meer laboratoria waar allerlei milieugerelateerde testen worden uitgevoerd, maar ook universitair onderzoek met betrekking tot het milieu, studiebureaus die advies verstrekken met betrekking tot het milieuvriendelijker maken van productieprocessen,... Slechts 18% van de organisaties die deel uitmaken van de Belgische milieu-industrie behoorden tot dit milieudomein. Toch zorgden ook die voor bijna een derde van de totale werkgelegenheid in de milieu-industrie.

De verzameling en behandeling van afvalwater is het derde belangrijke milieudomein voor de Belgische milieu-industrie. 17% van de organisaties die deel uitmaken van de Belgische milieu-industrie waren hierbij betrokken, wat ongeveer overeenstemt met het aandeel van dit milieudomein in de totale omzet en werkgelegenheid van de Belgische milieu-industrie.

Tabel : Aandeel in omzet en werkgelegenheid per milieudomein (2005, in %)

	omzet	werkgelegenheid
Lucht	7	8
Afvalwater	15	15
Vaste afvalstoffen	47	36
Bodem	4	3
Geluid en trilling	2	2
O&O, monitoring, engineering en analyse	19	30
Rationeel energiegebruik	4	5
Duurzame landbouw, bosbouw en visserij	1	1
Totaal	100	100

Bron: FPB eigen berekening.

The Belgian Environment Industry (1995-2005), Working Paper 7-09, Lies Janssen, Guy Vandille, juni 2009

De publicatie kan besteld, geraadpleegd en gedownload worden op www.plan.be

Voor meer informatie:

Guy Vandille, gv@plan.be, tel. 02 507 73 65 - Lies Janssen, lj@plan.be, tel. 02 507 73 29